

Neuvonta- ja valvontaosasto
Suunnittelu- ja laskentaosasto

21.4.1998

Työeläkelaitoksille

YEL:N OMA-ALOITTEISEN SUORITUKSEN JAKAMINEN VIIVÄSTYSKORKKOON JA PÄÄOMAAN

1

Yleistä

Tässä yleiskirjeessä annetaan ohjeet siitä, kuinka eläkelaitokset jakavat velallisen myöhästyneen oma-aloitteisesti maksetun YEL:n mukaisen suorituksen korkoon ja pääomaan. Samoin ohjeistetaan menettely myös silloin, kun velallinen maksaa suorituksen oma-aloitteisesti eläkelaitokselle, vaikka kyseinen saatava on jo ulosotossa (ns. ohimaksu).

2

Suoritus ulosoton kautta

Yleiskirjeessä A 41/97 on ohje YEL:n mukaisen suorituksen jakamisesta korkoon ja pääomaan silloin, kun eläkelaitos saa sen ulosoton välityksellä. Ohjeen mukaan suorituksesta katetaan ensin maksamattomat viivästyskorot. Vasta tämän jälkeen katetaan maksamaton pääoma laiminlyöntikorotuksineen.

3

Oma-aloitteisen osasuorituksen jakaminen

3.1

Jakomenettely kahden kuukauden kuluttua eräpäivästä

Eläkelaitokset antavat yrittäjälle maksun eräpäivästä lukien kaksi kuukautta aikaa suorittaa myöhästynyt maksu oma-aloitteisesti. Tämän jälkeen ne lähettävät vielä puuttuvan osan ulosottoimin perittäväksi.

Tietyissä erityistapauksissa eläkelaitos voi joutua lähettämään maksun ulosottoon myöhemmin kuin kahden kuukauden kuluttua maksun eräpäivästä. Tilanne on tällainen esimerkiksi silloin, jos yrittäjän osoitetieto on ollut virheellinen. Tällöin yrittäjälle voidaan poikkeuksellisesti antaa maksuaikaa enemmän kuin kaksi kuukautta maksun eräpäivästä.

Neuvonta- ja valvontaosasto
Suunnittelu- ja laskentaosasto

21.4.1998

Yrittäjän edellä mainittuna maksuaikana eläkelaitokselle maksama osasuoritus jaetaan korkoon ja pääomaan suorituksen määrästä riippuen seuraavasti.

3.2

Suoritus kattaa vähintään pääoman

Jos yrittäjän myöhästynyt oma-aloitteinen suoritus kattaa vähintään maksettavan pääoman, eläkelaitos kuolettaa suorituksella ensin pääoman. Tästä ylimenevällä osalla kuoletetaan viivästyskorkoja.

3.3

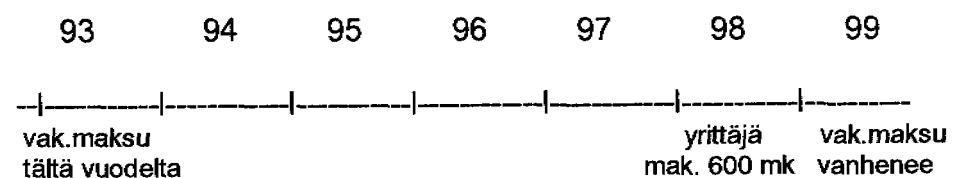
Suoritus ei kata koko pääomaa

Jos yrittäjän suoritus ei kata koko pääomaa, eläkelaitokset jakavat suorituksen korkoon ja pääomaan samassa suhteessa kuin mitä ne ovat koko saatavan yhteismäärästä.

Esimerkki:

Oletetaan, että yrittäjä maksaa vuoden -93 vakuutusmaksusta 600 mk 1.7.98.

1.000 mk pääoma + laskuperustekorko per 1.7.1993 (luetaan pääomaan)
200 mk myöhässä otetun vakuutuksen korotus per 1.7.1993 (luetaan pääomaan)
800 mk viivästyskorotukset 1.7.1998 saakka edellisistä (luetaan korkoihin)
2 000 mk yht.

Pääoman lyhennykseen

$$600 \times \frac{1\,200}{2\,000} = 360 \text{ mk}$$

Koron lyhennykseen

$$600 \times \frac{800}{2\,000} = 240 \text{ mk}$$

Joten **pääomaa jää maksamatta** $1\,200 \text{ mk} - 360 \text{ mk} = 840 \text{ mk}$ ja korkoa $800 \text{ mk} - 240 \text{ mk} = 560 \text{ mk}$.

Neuvonta- ja valvontaosasto
Suunnittelu- ja laskentaosasto

21.4.1998

Kun vakuutusmaksu on vanhentunut, vuoden 1993 työtulo kerrotaan suhteella 360/1200 (saadut vakuutusmaksut/määrätyt vakuutusmaksut). Laskutoimituksella työtulo pienenee samoin kuin eläkekin työtulon pienenemisen myötä.

Ennen 1.1.1998 lasketut laiminlyöntikorotukset ja pakkovakuutus-
korotukset kohdistetaan eläkelaitoksissa eri vuosille kuten nykyisin.

4

Viivästyskorot ja laiminlyöntikorotus

Vakuutusmaksun viivästyskorot luetaan korkoihin. Myöhässä otetun vakuutuksen vakuutusmaksun laiminlyöntikorotus ja pakkovakuutuksen yhteydessä määrättävä vakuutusmaksun laiminlyöntikorotus luetaan pääomaan.

5

Ohimaksu

Kohdan 3.3 suhteellista jakotapaa noudatetaan myös silloin kun saatava on jo ulosotossa, mutta velallinen maksaa suorituksen oma-aloitteisesti eläkelaitokselle (ns. ohimaksu).

6

Perustelut jaolle

Oma-aloitteisesti myöhässä maksetun suorituksen jakaminen korkoon ja pääomaan ulosottomenettelystä poikkeavalla tavalla on perusteltua, koska näin menetellen kasvaa asiakkaiden halukkuus maksaa vapaaehtoisesti myöhässä oleva vakuutusmaksu.

Yrittäjän maksuhalukkuutta lisää vielä menettely, jonka mukaan vähintään pääoman suuruinen suoritus kohdistetaan oma-aloitteisen suorituksen maksuaikana ensiksi pääomaan.

Maksun kohdistamista ensiksi pääomaan puoltavat myös viivästyskoron määräämissäännökset. YEL:n mukaisen perusvakuutuksen vakuutusehtojen mukaan eläkelaitos korottaa maksua viivästyskorolla eräpäivästä maksukuukauden viimeiseen päivään, jollei vakuutusmaksua ole suoritettu viimeistään eräkuukauden 24. päivän jälkeisenä päivänä. Näin ollen yrittäjä joutuu maksamaan viivästyskorkoa kahden kuukauden ajalta, vaikka maksu olisi myöhässä esimerkiksi vain päivän yli kuukauden eräpäivästä laskettuna. Ulosotossa olevalle saatavalle viivästyskoron sijaan lasketaan päivän tarkkuudella.

Yrittäjän työtulo tulee myös suhteellisen jaon (kohta 3.3.) perusteella vähennettäväksi vähemmän kuin silloin, jos suoritus joudutaan perimään ulosoton välityksellä.

Neuvonta- ja valvontaosasto
Suunnittelu- ja laskentaosasto

21.4.1998

7
Kuittaus eläkkeestä

Kohdan 3.3 kohdan suhteellista jakotapaa noudatetaan silloin, kun eläkelaitos kuittaa eläkkeestä maksamatta jääneitä vakuutusmaksuja yrittäjien eläkeasetuksen 12 §:n 1 momentin mukaisesti. Näin ollen kulloinkin kuitattava määrä jaetaan korkoon ja pääomaan samassa suhteessa kuin mitä ne ovat koko saatavan yhteismäärästä.

8
Vanhentuneet vakuutusmaksut

Jos vakuutusmaksun perinnälle säädetty aika (maksuunpanovuosi ja viisi sitä seuraavaa kalenterivuotta) on kulunut, eläkelaitos ei saa enää ottaa vastaan näitä vanhentuneita vakuutusmaksuja.

On huomattava, että ulosottoviranomaiset saattavat tilittää velalliselta ulosmitattuja suorituksia kyseisen määräajan jälkeenkin. Eläkelaitokset saavat ottaa nämä tilitykset vastaan verojen ja maksujen perimisestä ulosottoimin annetun lain 11 §:n 3 momentin perusteella, jos ulosmittaus on tehty perinnälle säädetyn määräajan kuluessa.

9
Poikkeus työtulon vähentämiseen

Yleiskirjeessä A 41/97 on selvitys, kuinka yrittäjän työtulon vähennys tehdään silloin, kun vakuutusmaksun perintä on vanhentunut.

Yleiskirjeen ohjeeseen lisäyksenä annetaan nyt tarkennettu ohje tilanteeseen, jolloin vanhentuneiden maksamattomien maksujen osuus maksettavaksi määräytyistä maksuista on vähäinen. Ohje on, että vähennystä ei tehdä, jos pääomaksi katsottavat maksamattomat maksut vuodelta, jolta vähennys tehtäisiin, ovat 500 markkaa tai tätä vähemmän maksettavaksi määräytyistä maksuista.

Tällainen menettely on perusteltua, koska markkamääräisesti pienet vanhentuneet maksamattomat maksut eivät juurikaan vähentäisi yrittäjän työtuloa eivätkä pienentäisi eläkettä. Sen sijaan vähäiset maksamattomat maksut aiheuttaisivat runsaasti atk-työtä ja perintäkuluja eläkelaitoksissa.

10
Työtulon vähentäminen takautuvilta vuosilta

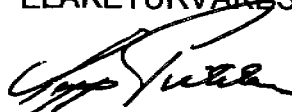
Eläkelaitokset ovat jo aikaisemmilta vuosilta jakaneet yrittäjien omaaloitteiset suoritus korkoon ja pääomaan, joskin eri eläkelaitoksissa on ollut eri tapa jakaa suoritus. Nämä aikaisemman käytännön mukaiset jaot jäävät voimaan.

Neuvonta- ja valvontaosasto
Suunnittelu- ja laskentaosasto

21.4.1998

Uutta jakomenettelyä sovelletaan tapauksiin, joissa oma-aloitteisen maksun suorituspäivä on 1.1.1999 tai sen jälkeen.

ELÄKETURVAKESKUS

Seppo Pietiläinen

Markku Sirviö